

jak doložka zněla, ke zrušení prodejového řízení a vydal usnesení ze dne 19. prosince 1929. Rekursní soud, zrušiv toto usnesení a uloživ napadeným usnesením uvědomění vymáhající věřitelky o bezvyslednosti prodeje z volné ruky a nové vyzvání k návrhu na zpeněžení věcí k prodeji určených, pochybil. Pokud dovolací rekurentka uvádí, že se pojmenování kupitelů stalo po lhůtě k tomu určené, tedy opožděně a že již proto bylo řízení prodejové zrušiti, pokud se týče že k pojmenování kupitelů nemělo býti přihlíženo a prodej z volné ruky neměl býti nařízen, stačí k této výtce uvést, že dovolací rekurentka byla o nařízení prodeje z volné ruky vyrozuměna, že však proti tomu nerekurzovala a opožděnost jmenování kupitelů neuplatnila. Dotyčná její výtka jest opožděna a netřeba se jí blíže zabývat.

Čís. 9829.

Nabyli-li hypotekární věřitel napotom vlastnictví k zavazené nemovitosti, mohlo, nebyla-li pohledávka zapravena, býti na ní zřízeno smluvně nebo vnuceně nadzástavní právo. Zanikla-li však pohledávka sloučením, mohlo býti na zaniklé pohledávce nabyto v důvěře v pozemkovou knihu smluvního, nikoliv však exekučního nadzástavního práva.

Nebylo-li přikázání pohledávky, zajištěné smluvním nadzástavním právem na zapravené, ale dosud nevyřazené knihovní pohledávce, odporováno z důvodu, že nadzástavní věřitel nenabyl nadzástavního práva v důvěře ve veřejné knihy, jest předpokládati, že nadzástavní věřitel, nabývaje nadzástavního práva, jednal v důvěře ve veřejné knihy. Byl-li opak tvrzen teprve v rekursu do rozvrhového usnesení, stalo se tak opožděně.

Pro zákaz, jenž byl dán vlastníku hypoteky v předchozí exekuční věci jiného věřitele, by se svou pohledávkou nijak nenakládal, není pozdější smluvní nadzástavní právo neplatné, nýbrž jest jen proti dřívějšímu vymáhajícímu věřiteli bezúčinné, pokud by jeho exekuční nadzástavní právo bylo platné.

(Rozh. ze dne 14. dubna 1930, R I 238/30.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost Kristiny H-ové, přikázal soud první stolice 28.177 Kč záložně v Č. jako nadzástavní věřitelce v pořadí pohledávky Kristiny H-ové vážnoucí pod C penízem 26.000 Kč. Rekursní soud k rekursu vymáhající věřitelky napadené usnesení potvrdil. Důvody: Stav věci jest tento: Podle snímku z notářského spisu ze dne 2. července 1910 bylo dne 4. července 1910 pod č. j. 549 na prodané nemovitosti vloženo zástavní právo pod pol. C 13 za pohledávku Kristiny H-ové, »nynější to strany povinné«, ve výši 26.000 Kč s přísl., které dosud z kněh pozemkových nebylo vymazáno. Práva vlastnického k prodané nemovitosti nabyta Kristina H-ová jednak dne 16. prosince 1911 č. d. 1304 na základě odevzdací listiny ze dne 13. října 1921 k jedné třetině, jednak sub pres

27. června 1922 na základě smlouvy postupní ze dne 14. června 1922 ke zbývajícím dvěma třetinám. Pod pol. C 41 bylo pak dne 15. prosince 1924 pod č. j. 1539/24 na základě výkazu nedoplatků ze dne 15. prosince 1924 vloženo na shora zmíněnou pohledávku Kristiny H-ové ve výši 26.000 Kč s přísl. pod pol. C 13 zjištěnou exekuční právo zástavní za vykonatelnou pohledávku eráru 34.744 Kč 27 h s 7% úroky z prodlení od 1. ledna 1925 a s útratami 162 Kč a pod pol. C 46 dne 17. února 1928 č. j. 184/28, na základě úvěrního prohlášení ze dne 16. února 1928 právo zástavní za úvěrní pohledávání záložny v Č. do výše 50.000 Kč s 5%, 8% úroky, 6% úroky z prodlení a vedlejšími závazky do výše 5.000 Kč. Proti příkázání pohledávky sub C 13 a pohledávek sub C 41 a C 46 vznesla odpor strana vymáhající z důvodu, že věřitelem i dlužníkem pohledávky sub C 13 26.000 Kč s přísl. jest táž osoba, exekutka, takže eráru neprospívá ustanovení § 469 obč. zák., který zná jen vlastníkem předsevzatý převod práva zástavního ve prospěch nové pohledávky, a to převod na základě kvitance nebo jiné listiny prokazující zánik dluhu, a pokud se týče záložny v Č., odůvodnil zástupce vymáhající strany odpor tím, že záložna v Č. nemůže nadzástavní právo uplatňovati jednak proto, že exekucí eráru bylo dlužníci zakázáno disponovati s pohledávkou, tudíž také převéstí její právo zástavní a zříditi na ní nadzástavu, jednak proto, že erár jako vymáhající věřitel nemůže nabýti více práva než dlužník a poněvadž Kristina H-ová jako vlastnice sama sobě nemohla nic dluhovati, staly se exekuce eráru a exekuční zástavní právo v exekuci té nabyté bezpředmětnými, proti čemuž bylo se strany záložny v Č. uznávající názor tento ohledně exekučního práva zástavního nabytého státem, namítáno, že záložna v Č. mohla svého nadzástavního práva přirozeně nabýti jen s výhradou zániku nebo neexistence nadzástavního práva československého státu, za kterých podmínek mohla Kristina H-ová onu svou pohledávku, jejíž zástavní právo nebylo vymazáno, dáti platně do zástavy. Z vylíčeného stavu věci vyplývá, že pohledávka sub C 13 pro Kristinu H-ovou zjištěná 26.000 Kč s přísl. zanikla po nabytí vlastnictví Kristinou H-ovou k této nemovitosti po rozumu § 1445 obč. zák. konsolidací, že však zástavní právo za pohledávku tu z kněh pozemkových vymazáno nebylo, takže ve smyslu § 1446 obč. zák. není vyloučeno, aby toto zástavní právo vlastníkem aneb exekucí na třetí osobu nebylo přeneseno. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí o odporu vzneseném stěžovatelkou při rozvrhovém roku nezávisí na zjištění sporných skutkových okolností, naopak jde o právní posouzení, pro které jsou směrodatnými po rozumu § 214 ex. ř. spisy dražební, právem prvý soudce rozhodl po rozumu § 231 ex. ř. o odporu ihned v rozvrhovém usnesení. Pokud stěžovatelka uplatňuje, že zánik své pohledávky konsolidací potvrdila a uznala Kristina H-ová výslovně v postupní listině ze dne 14. června 1922, založené ve sbírce listin tím způsobem, že v listině té při vypořádání postupní ceny 183.000 Kč odpočítává a odráží onu svou hypotekárně zajištěnou pohledávku 26.000 Kč a tuto na srážku přejímá, přezírá stěžovatelka ustanovení § 210 ex. ř., podle kterého bylo její povinností listiny, které jsou do-

kladem jejího nároku, nejsou-li již u soudu, předložiti nejpozději při rozvrhovém roku, což však neučinila, a zmíněnou listinu nepředložila. ba při svém odporu okolnost tuto ani netvrdila, takže jest s námitkou touto po rozumu §§ 210, 211 a 214 ex. ř. vyloučena a nemůže na tom měniti nic ani to, že jde o listinu založenou ve sbírce listin, poněvadž exekuční soudce není povinen vyhledati listiny, prokazující existenci nebo neexistenci pohledávky ve sbírce listin neb v jiných soudních spisech (rozh. nejv. soudu ze dne 27. února 1900 čís. 2577) a z předloženého knihovního výtahu vypořádání oné kupní ceny 183.000 Kč není patrné. Vzhledem k ustanovení § 469 obč. zák., podle kterého lze přihlížeti k nadzástavním právům na vlastnických hypotekách jen tenkrát, vznikla-li nadzástavní práva úmluvou stran, takže předpisu čtvrté věty nelze použiti při nabytí exekučního práva zástavního, právem prvý soudce vyhověl odporu proti přikázání pohledávky eráru zjištěné pod pol. C 41. Tímto rozhodnutím, které jest právoplatné, vyvrácen jest odpor stěžovatelky, uplatňovaný z důvodu, že byla pohledávka povinné strany 26.000 Kč s přísl. zabavena exekučně pro erár, takže prý nemohla s ní volně disponovati, neboť, bylo-li toto exekuční zabavení pohledávky vzhledem k tomu, co shora uvedeno, ve smyslu § 469 obč. zák. nepřipustným, nemohlo z něho pro povinnou stranu vzniknouti omezení disposičního práva co do vlastnické hypoteky, jak se stěžovatelka mylně domnívá. Podle § 470 obč. zák. lze při rozdělování dražebního výtěžku bráti zřetel na právo zástavní nebo konsolidací zaniklý dluh, když ještě před dražbou nedošlo k výmazu zástavního práva, nebo k převodu zástavního práva jen, pokud ona zástavním právem zajištěná pohledávka trvala proti třetí osobě. V projednávaném případě bylo zřízeno právo nadzástavní na pohledávce Kristiny H-ové 26.000 Kč konsolidací sice zaniklé, z kněh pozemkových však dosud nevymazané a to smluvně pro záložnu v Č., kteréžto nadzástavní právo v době exekuční dražby dosud trvalo, takže po rozumu § 470 obč. zák. právem prvý soudce 28.177 Kč záložně v Č. jako nadzástavnímu věřiteli přikázal a musela býti stížnost vymáhající strany jako bezdůvodná v tomto směru zamítnuta.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu vymáhající věřitelky.

D ů v o d y:

Pokud jde o pohledávku Kristiny H-ové pod pol. 13 a pohledávky zajištěné na ní právem nadzástavním, jest rekurs sice přípustný, ježto by se dostalo z částky na ně přikázané na stěžovatelku, kdyby tato práva byla vypuštěna (§ 213 ex. ř.), ale rekurs není důvodný. Hypotekární věřitelka Kristina H-ová nabyla, jak vyplývá z výtahu z pozemkové knihy, později práva vlastnického k zavázané nemovitosti, k jedné třetině podle odevzdací listiny ze dne 13. října 1911 a ke dvěma třetinám podle postupní listiny ze dne 14. června 1922. Tímto sloučením vlastnictví a hypoteky buď byla zajištěná pohledávka Kristiny H-ové zapravena, takže nemohla již její zaplacení od třetí osoby žádati, nebo

nebyla zapravena, nýbrž trvala dále tak, že Kristina H-ová zůstala oprávněna žádati její zaplacení od osoby třetí (od osobního dlužníka, po případě od spoludědiců). Druhý případ § 470 obč. zák., že vlastníku nemovitosti přísluší náhrada za zapravení pohledávky (§ 1358 obč. zák.) nepřišel by tu v úvahu. Pakliže pohledávka nebyla zapravena, mohlo právo zástavní pro pohledávku zapsané podle §§ 470 a 1446 obč. zák. buď smluvně nebo exekucí na jinou osobu býti převedeno. Nebylo by ani závady, by na pohledávce nebylo smluvně nebo vnuceně zřízeno právo nadzástavní, ana pohledávka, jak tuto předpokládáno, ještě trvá. V tomto případě bylo by platné i exekuční právo nadzástavní pro pohledávku čsl. eráru 34.744 Kč 77 h s přísl. (pol. 41), i smluvní právo nadzástavní pro pohledávku záložny v Č. 50.000 Kč s přísl. (pol. 46). Část nejvyššího podání, připadající na pohledávku Kristiny H-ové; musela by býti přikázána na tyto dvě pohledávky podle jejich knihovního pořadí, tedy především na pohledávku eráru, a to podle § 234 druhý odstavec ex. ř. přes to, že erár nepodal rekurs proti usnesení soudu své stolice. Pakliže však pohledávka Kristiny H-ové sloučením úplně zanikla, takže od třetí osoby její zaplacení nemůže žádati, neměl sice čsl. erár právo na to, by mu byla přikázána část nejvyššího podání, připadající na pohledávku Kristiny H-ové, ale záložna v Č. přes to toto právo měla. Za zmíněného předpokladu byla by totiž Kristyna H-ová podle § 469 obč. zák. sice bývala oprávněna, přenést právo zástavní na novou pohledávku, avšak práva nadzástavního na zaniklé pohledávce mohl věřitel nabýti jen, když je nabyt v důvěře ve veřejnou knihu, neboť právo nadzástavní předpokládá jsoucnost zastavené pohledávky a to, jak již řečeno, podle §§ 470 a 1446 obč. zák. alespoň proti třetí osobě. Pakliže pohledávka Kristiny H-ové zanikla, nemohl čsl. erár nabýti na ní exekučního práva nadzástavního, poněvadž vymáhající věřitel nepožívá důvěry ve veřejné knihy, pokud jde o nabytí exekučního práva nadzástavního na hypotekárních pohledávkách (sb. n. s. čís. 7530). Naproti tomu nabytá záložna v Č. smluvního práva nadzástavního na této pohledávce, jednala-li v důvěře ve veřejné knihy. To však nutno předpokládati, ježto stěžovatelka neodporovala přikázání pohledávky záložny v Č. z důvodu, že tato věřitelka nenabytá nadzástavního práva v důvěře ve veřejné knihy. Činí-li tak stěžovatelka nyní, poukazujíc k tomu, že Kristyna H-ová v postupní listině ze dne 14. června 1922, již nabytá vlastnického práva ke dvěma třetinám zavázané nemovitosti, převzala svou pohledávku na srážku z postupní ceny, že tedy z této listiny je zánik její pohledávky patrný, činí tak opožděně (§ 234 ex. ř.). Pro zákaz, který byl Kristyně H-ové dán v exekuční věci čsl. eráru, aby se svou pohledávkou nijak nenakládala, není nadzástavní právo záložny v Č. neplatné, nýbrž bylo jen proti eráru bezúčinné, pokud by jeho exekuční právo nadzástavní bylo platné.

Čís. 9830.

Jde o žalobu podle § 39 čís. 5 ex. ř., domáhá-li se dlužník toho, by byla prohlášena nepřipustnou exekuce proti němu vedená, ježto mu nebyl